

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра фізичної реабілітації та медико-біологічних основ фізичного виховання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри фізичної реабілітації та медико-біологічних основ фізичного виховання

_____ Е.О. Жигульова

« 27 » 08 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“САНАТОРНО-КУРОРТНА РЕАБІЛІТАЦІЯ”

для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою Фізична реабілітація
спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія
галузі знань 22 Охорона здоров'я
мова навчання українська

2021-2021 навчальний рік
Розробники програми: Д.Д. Совтисік, кандидат біологічних наук, доцент

кафедри фізичної реабілітації та медико-біологічних основ фізичного виховання

Ухвалено на засіданні кафедри фізичної реабілітації та медико-біологічних основ фізичного виховання

Протокол № 11 від «27» серпня 2021 року

ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення освітньої програми Е.О. Жигульова

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

Програма вивчення вибіркової нормативної дисципліни «Санаторно-курортна реабілітація» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавр галузі знань 22 Охорона здоров'я напряму підготовки (спеціальності) 227 Фізична терапія, ерготерапія.

Тип дисципліни (віднесеність до певного циклу дисциплін згідно з навчальним планом) *цикл професійної підготовки, вибіркова.*

Предметом вивчення навчальної дисципліни є допомога, яка здійснюється з метою відновлення, профілактики та лікування на основі використання природних лікувальних факторів в умовах перебування на курорті, лікувально-оздоровчій місцевості, в санаторно-курортних установах. Санаторно-курортна реабілітація в Україні є складовою частиною державної політики і важливим розділом вітчизняної системи охорони здоров'я, що дозволяє цілеспрямовано й ефективно здійснювати профілактику захворювань і проводити відновлювальне лікування хворих їх реабілітацією.

Організація санаторно-курортної допомоги заснована на принципах профілактичної і реабілітаційної спрямованості, етапності та наступності між амбулаторно-поліклінічними, стаціонарними і санаторно-курортними установами спеціалізованої допомоги, що надається. В основі санаторно-курортної реабілітації завжди лежать природно-кліматичні чинники (клімат, грязі, мінеральні джерела, висота над рівнем моря тощо).

Необхідною умовою санаторно-курортної реабілітації є наявність програм реабілітації, профілактики та лікування, що відповідають різним термінам і зосереджені на вирішенні конкретних методичних проблем.

Міждисциплінарні зв'язки: предмет навчання є фундаментом для розвитку цілої низки медико-біологічних дисциплін: лікувальної фізичної культури, спортивної медицини, методики викладання фізичної реабілітації у вищій школі, основи фізичної реабілітації, масажу лікувального, психології.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: «Загальнотеоретичні основи санаторно-курортної реабілітації», «Санаторно-курортна реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів», «Санаторно-курортна реабілітація хворих неврологічного, ортопедичного та інших профілів».

I. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання дисципліни «Санаторно-курортна реабілітація» є формування у студентів загально-культурних і професійних компетенцій, які стосуються основних аспектів планування і проведення реабілітаційних заходів серед пацієнтів санаторно-курортних закладів, які перенесли соматичні захворювання, травму або оперативне втручання із застосуванням засобів лікувальної фізкультури, природних чинників, масажу, а також здійснення психологічної та соціально-трудової реабілітації хворих.

1.2. Основними завданнями дисципліни «Санаторно-курортна реабілітація» є вивчення загальних питань організації санаторно-курортної

реабілітації населення: формування необхідних теоретичних знань з основних розділів фізичної реабілітації; вироблення навичок оцінки рівня і резервів здоров'я пацієнта, його реабілітаційного потенціалу; навчання алгоритму визначення показань і протипоказань для проведення реабілітаційних заходів; навчання основним методам фізичної реабілітації серед хворих, які перенесли соматичні захворювання, травму або оперативне втручання; навчання використанню засобів лікувальної фізкультури, масажу, нетрадиційних методів терапії (рефлексотерапії, фітотерапії та ін.) і основних курортних факторів; формування навичок контролю ефективності проведених заходів.

1.3. Згідно з вимогами після вивчення курсу дисципліни «Санаторно-курортна реабілітація» студенти повинні:

знати: особливості організації і проведення санаторно-курортних реабілітаційних заходів серед дорослого і дитячого населення; механізм реабілітаційного впливу, в тому числі і комплексного, ЛФК, масажу, кліматичних та природних факторів в умовах дотримання загального та індивідуального санаторних режимів; механізми лікувально-реабілітаційного впливу лікувальних природних чинників санаторно-курортних комплексів;

вміти: застосовувати різноманітні реабілітаційні заходи (медичні, соціальні та професійні) серед дорослих та дітей при неврологічних, ортопедичних та найбільш розповсюджених патологічних станах та враженнях організму, визначати показання до переходу пацієнтів в спеціалізовані групи для занять лікувальною фізичною культурою після перенесених захворювань; складати для пацієнтів план реабілітаційної програми з урахуванням перебігу хвороби, використовувати методи немедикаментозного лікування, проводити фізреабілітаційні заходи; давати рекомендації щодо вибору оптимального режиму рухової активності залежно від морфофункціонального статусу, визначати показання та протипоказання до призначення процедур лікувальної фізичної культури, масажу, фізіотерапії; проводити з пацієнтами профілактичні заходи щодо підвищення резистентності організму до несприятливих факторів зовнішнього середовища із застосуванням різних методів загартовування; поширювати здоровий спосіб життя.

На вивчення навчальної дисципліни «Санаторно-курортна реабілітація» відводиться 120 годин / 4 кредитів ЕКТС.

2. Обсяг дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні основи санаторно-курортної реабілітації розкриваються основи системи санаторно-курортної реабілітації.

У змістовному модулі 1 акцентується увага на порядку проведення санаторно-курортного відбору, на загальних компонентах реабілітаційного комплексу, факторах та методичних підходах до оцінки ефективності санаторно-курортної реабілітації.

Змістовий модуль 2. «Санаторно-курортна реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів». Розкриваються основи санаторно-

курортна реабілітації хворих кардіологічного профілю, при захворюваннях дихальної системи, шлунково-кишкового тракту, сечовивідних шляхів.

У змістовному модулі 2 передбачається засвоєння магістрантами основних завдань санаторно-курортна реабілітації, механізм лікувальної дії засобів санаторно-курортна реабілітації, індивідуальні показання та протипоказання до застосування фізіотерапії.

Змістовий модуль 3. «Санаторно-курортна реабілітація хворих неврологічного, ортопедичного та інших профілів». Вивчаються основи санаторно-курортної реабілітації при цереброваскулярній патології, захворюваннях і травмах спинного мозку та периферичної нервової системи, захворюваннях суглобів, після травм і опіків та при порушеннях обміну речовин.

Модуль 3 дає можливість бакалаврам набути практичних навичок з визначення реабілітаційного потенціалу, рівня рухової активності залежно від характеру і фази захворювання, освоїти апаратну фізіотерапію та контролювати ефективність реабілітації засобами ЛФК.

3. Основна література

1. Курорти та санаторії України: науково-практичний довідник / За ред. К.Д. Бабова, В.В. Єжова, О.М. Торохтіна. - К.: Видавнич. дім "Фолігрант", 2009. - 429 с.
2. Лянной Ю.О. Основи фізичної реабілітації: навч. посіб. для студ. ВНЗ. - Суми: Вид.-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2008. - 368 с.
3. Заваріка Г.М. Курортна справа: навч. посіб. К.: «Центр учбової літ-ри», 2015. 264 с.

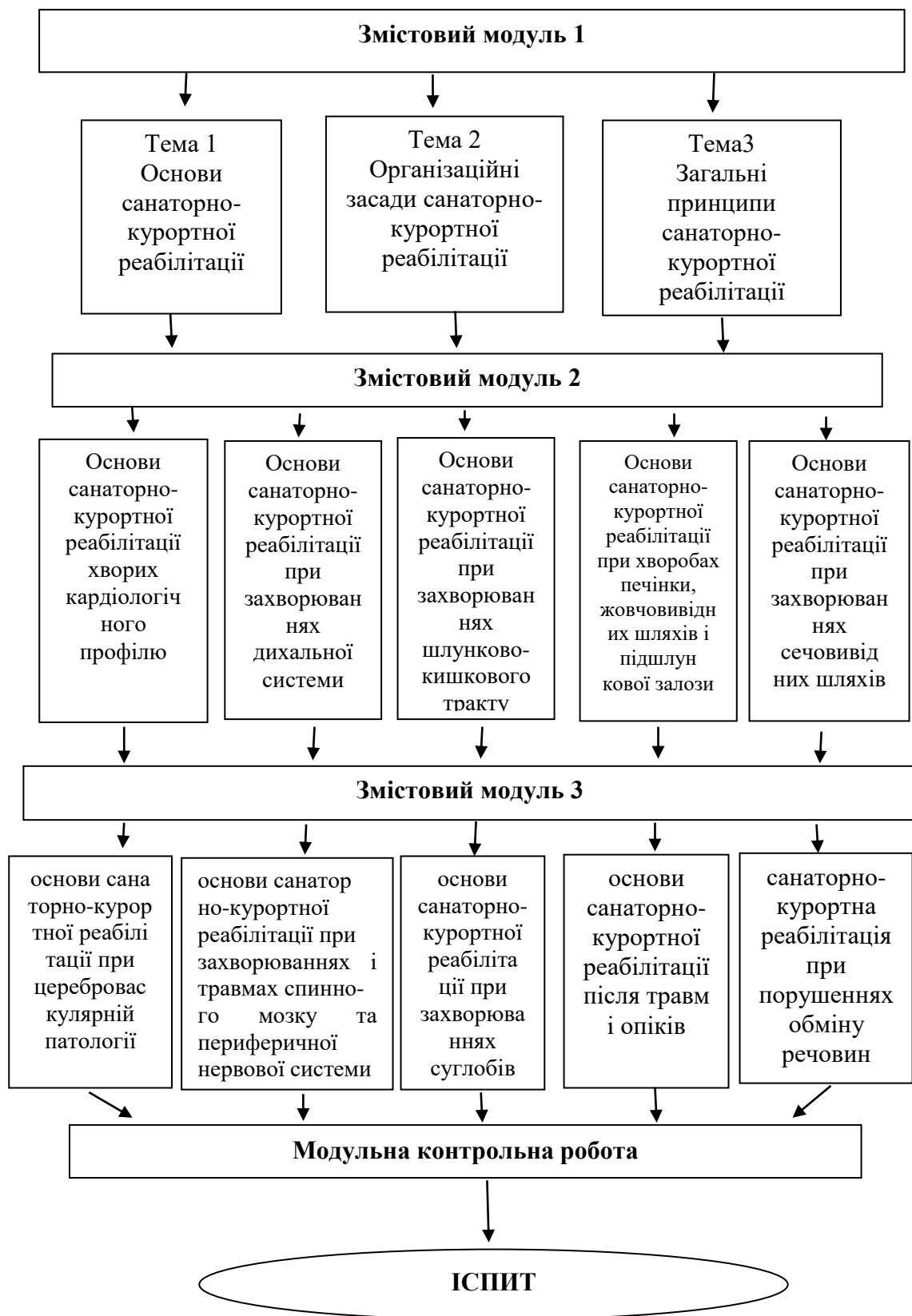
4.Форма підсумкового контролю:

2 семестр – екзамен

5.Засоби діагностики успішності навчання

(модульні контрольні роботи, пакет комплексних контрольних робіт тощо)

**Структурно-логічна схема навчальної дисципліни
«Санаторно-курортна реабілітація»**

6. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань 22 Охорона здоров'я	вибіркова	
	Напрямок підготовки Фізична реабілітація		
Модулів – 2	Спеціальність(професійне спрямування): 227 Фізична терапія, ерготерапія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2021-2022-й	
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		2-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	20 год.	
		Практичні, семінарські	
		28 год.	год.
		Самостійна робота	
		72 год.	
		Вид контролю: екзамен	

Мета навчальної дисципліни формування у студентів загальнокультурних і професійних компетенцій, які стосуються основних аспектів планування і проведення реабілітаційних заходів серед пацієнтів санаторно-курортних закладів, які перенесли соматичні захворювання, травму або оперативне втручання із застосуванням засобів лікувальної фізкультури, природних чинників, масажу, а також здійснення психологічної та соціально-трудової реабілітації хворих.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення загальних питань організації санаторно-курортної реабілітації населення: формування необхідних теоретичних знань з основних розділів фізичної реабілітації; вироблення навичок оцінки рівня і резервів здоров'я пацієнта, його реабілітаційного потенціалу; навчання алгоритму визначення показань і протипоказань для проведення реабілітаційних заходів; навчання основним методам фізичної реабілітації серед хворих, які перенесли соматичні захворювання, травму або оперативне втручання; навчання використанню засобів лікувальної фізкультури, масажу, нетрадиційних методів терапії (рефлексотерапії, фітотерапії та ін.) і основних курортних факторів; формування навичок контролю ефективності проведених заходів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни магістрант повинен знати: особливості організації і проведення санаторно-курортних реабілітаційних заходів серед дорослого і дитячого населення; механізм реабілітаційного

впливу, в тому числі і комплексного, ЛФК, масажу, кліматичних та природних факторів в умовах дотримання загального та індивідуального санаторних режимів; механізми лікувально-реабілітаційного впливу лікувальних природних чинників санаторно-курортних комплексів;

вміти: застосовувати різноманітні реабілітаційні заходи (медичні, соціальні та професійні) серед дорослих та дітей при неврологічних, ортопедичних та найбільш розповсюджених патологічних станах та враженнях організму, визначати показання до переходу пацієнтів в спеціалізовані групи для занять лікувальною фізичною культурою після перенесених захворювань; складати для пацієнтів план реабілітаційної програми з урахуванням перебігу хвороби, використовувати методи немедикаментозного лікування, проводити фізреабілітаційні заходи; давати рекомендації щодо вибору оптимального режиму рухової активності залежно від морфофункціонального статусу, визначати показання та протипоказання до призначення процедур лікувальної фізичної культури, масажу, фізіотерапії; проводити з пацієнтами профілактичні заходи щодо підвищення резистентності організму до несприятливих факторів зовнішнього середовища із застосуванням різних методів загартовування; поширювати здоровий спосіб життя.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні основи санаторно-курортної реабілітації

Тема 1. Основи санаторно-курортної реабілітації.

Тема 2. Організаційні засади санаторно-курортної реабілітації.

Тема 3. Загальні принципи санаторно-курортної реабілітації хворих.

Змістовий модуль 2. Санаторно-курортна реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів

Тема 1. Основи санаторно-курортної реабілітації хворих кардіологічного профілю.

Тема 2. Основи санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях дихальної системи.

Тема 3. Основи санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях шлунково-кишкового тракту.

Тема 4. Основи санаторно-курортної реабілітації при хворобах печінки, жовчовивідних шляхів і підшлункової залози.

Тема 5. Основи санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях сечовивідних шляхів.

Змістовий модуль 3. Санаторно-курортна реабілітація хворих неврологічного, ортопедичного та інших профілів.

Тема 1. Основи санаторно-курортної реабілітації цереброваскулярній патології.

Тема 2. Основи санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях і травмах спинного мозку (ТСМ) та периферичної нервової системи (ПНС).

Тема 3. Основи санаторно-курортної реабілітації хворих при захворюваннях суглобів.

Тема 4. Основи санаторно-курортної реабілітації після травм і опіків.

Тема 5. Санаторно-курортна реабілітація при порушеннях обміну речовин.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні основи санаторно-курортної реабілітації													
Тема 1. Основи системи санаторно-курортної реабілітації	6	2	2			2							
Тема 2. Організаційні засади санаторно-курортної реабілітації	8	2	2		2	2							
Тема 3. Загальні принципи санаторно-курортної реабілітації хворих	6	2	2			2							
Разом за змістовим модулем 1	20	6	6		2	6							
Змістовий модуль 2. Санаторно-курортна реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів													
Тема 1. Основи санаторно-курортної реабілітації хворих кардіологічного профілю	11	2	4			5							
Тема 2. Основи санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях дихальної системи	11	2	2		2	5							
Тема 3. Основи санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях шлунково-кишкового тракту	11	2	4			5							
Тема 4. Основи санаторно-курортної	8	1			2	5							

реабілітації при хворобах печінки, жовчовивідних шляхів і підшлункової залози														
Тема 5. Основи санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях сечовивідних шляхів	8	1			2	5								
Разом за змістовим модулем 2	49	8	10		6	25								
Змістовий модуль 3. Санаторно-курортна реабілітація хворих неврологічного, ортопедичного та інших профілів														
Тема 1. Основи санаторно-курортної реабілітації цереброваскулярній патології	8	1			2	5								
Тема 2. Основи санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях і травмах СМ та ПНС	12	1	4		2	5								
Тема 3. Основи санаторно-курортної реабілітації хворих при захворюваннях суглобів	12	1	4		2	5								
Тема 4. Основи санаторно-курортної реабілітації після травм і опіків	10	1	2		2	5								
Тема 5. Санаторно-курортна реабілітація при порушеннях обміну речовин	9	2	2			5								
Разом за змістовим модулем 3	51	6	12		8	25								
Модуль 2														
ІНДЗ	16													
Усього годин	120	20	28	-	16	56								

9. Зміст теоретичної підготовки

№ з/п	Назва змістового модуля. Теми і підтеми	К-сть годин	Література	Наочні посібники, ТЗН
1	2	3	4	5
I	Загальнотеоретичні основи санаторно-курортної реабілітації			
1.1	Основи санаторно-курортної реабілітації	2	[1, с.5-10]	
1.2	Організаційні засади санаторно-курортної реабілітації	2	[3, с.6-12]	слайди
1.3	Загальні принципи санаторно-курортної реабілітації хворих	2	[6, с.15-25; 8, с.10-21]	таблиці
II	Санаторно-курортна реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів			
2.1.	Основи санаторно-курортної реабілітації хворих кардіологічного профілю	2	[2, с.18-22; 4, с.20-30]	таблиці, схеми
2.2.	Основи санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях дихальної системи	2	[6, с.31-35; 7, с.16-22]	слайди
2.3.	Основи санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях шлунково-кишкового тракту	2	[5, с.23-26; 7, с.40-43; 8, с.45-50]	слайди
2.4	Основи санаторно-курортної реабілітації при хворобах печінки, жовчовивідних шляхів і підшлункової залози	1	[2, с.48-52; 6, с.101-108; 8, с.80-82]	таблиці
2.5	Основи санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях сечовивідних шляхів	1	[5, с.14-18; 6, с.122-128]	слайди
III	Санаторно-курортна реабілітація хворих неврологічного, ортопедичного та інших профілів			
3.1	Основи санаторно-курортної реабілітації цереброваскулярній патології	1	[1, с.314-316; 7, с.131-137]	таблиці
3.2	Основи санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях і травмах спинного мозку та периферичної нервової системи	1	[5, с.16-17; 6, с.40-44; 7, с.333-335]	таблиці
3.3	Основи санаторно-курортної реабілітації хворих при захворюваннях суглобів	1	[5, с.16-17; 7, с.214-216]	слайди, таблиці
3.4	Основи санаторно-курортної реабілітації після травм і опіків	1	[1, с.300-303; 2, с.201-205; 7, с.320-325]	слайди

3.5	Санаторно-курортна реабілітація при порушеннях обміну речовин	2	[1, с.215-220; 6, с.215-220; 8, с.41-44]	слайди
-----	---	---	--	--------

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Характеристика основних понять в санаторно-курортної реабілітації	2
2	Ознайомлення з закладами санаторно-курортного типу	2
3	Методи і засоби реабілітації хворих в умовах санаторно-курортної реабілітації	2
4	Основні принципи і методи санаторно-курортної реабілітації хворих кардіологічного профілю	4
5	Основні принципи і методи санаторно-курортної реабілітації хворих пульмонологічного профілю	2
6	Застосування лікувальних фізичних факторів у хворих гастроентерологічного профілю	4
7	Методичні прийоми функціональної та аналітичної терапії при травмах спинного мозку	4
8	Програма реабілітації при ураженнях суглобів	4
9	Програма реабілітації після травм і опіків на різних стадіях патологічного процесу	4

11. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форми контролю	Література
1	Природно-кліматичні чинники – основа санаторно-курортної реабілітації	2	бесіда	[1, 25-40; 6, 45-50]
2	Методичні підходи до контролю та оцінки ефективності санаторно-курортної реабілітації	2	бесіда	[3, 25-30; 7, 400-415]
3	Складання плану реабілітаційної програми з урахуванням перебігу хвороби	2	колоквіум	[5, 8-11; 6, 25-30]
4	Обґрунтування засобів санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях серцево-судинної системи	2	бесіда	[4, 5-25]

	(недостатність кровообігу, атеросклероз, гіпер- та гіпотонічна хвороби, інфаркт міокарда, стенокардія)			
5	Обґрунтування засобів санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях дихальної системи (пневмонія, плеврит, бронхіальна астма, емфізема легень)	2	колоквіум	[5, 18-25; 6, 401-415; 7, 221-230]
6	Обґрунтування засобів санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях і травмах опорно-рухового апарату (переломи кісток, вивихи суглобів, артрити, артрози, порушення постави, сколіоз, плоскостопість)	2	колоквіум	[2, 81-90; 5, 50-55; 7, 285-300]

12. Індивідуальні завдання (мета, тематика, види)

Метою ІНДЗ є самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студентів з клінічної біохімії та розвиток навичок самостійної роботи.

Тематика ІНДЗ

Реферати:

1. Основи санаторно-курортного лікування у фізичній реабілітації.
2. Засоби санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях і травмах нервової системи.
3. Засоби санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях обміну речовин.
4. Взаємозв'язок тренера і реабілітолога у плануванні і реалізації комплексного медико-біологічного забезпечення тренувального процесу та ефективної змагальної діяльності.
5. Основи застосування масажу в санаторно-курортному лікуванні.
6. Основи застосування гідротерапії в санаторно-курортному оздоровленні.
7. Основи застосування кліматотерапії в санаторно-курортній реабілітації.

Конспекти за заданим планом

Тема 1: Основи лікувальної гімнастики в санаторно-курортній реабілітації

- Клініко-фізіологічне обґрунтування засобів лікувальної гімнастики;
- Завдання та методика лікувальної гімнастики з пацієнтами під час різних рухових режимів;
- Показання та протипоказання до використання лікувальної гімнастики;
- Механізми регуляції процесів накопичення і витрат енергії в скелетних м'язах.
- Принципи призначення спеціальних гімнастичних вправ з урахуванням характеру захворювання або травми, клінічного стану пацієнта, його функціональних можливостей та віку.

Тема 2: Основи санаторно-курортної реабілітації при неврологічних захворюваннях

- Теоретико-методичні основи санаторно-курортної реабілітації при порушеннях психомоторного розвитку дітей внаслідок ураження ЦНС.
- Лікувальна гімнастика при захворюваннях та пошкодженнях периферичної нервової системи верхніх кінцівок;
- Санаторно-курортне лікування при захворюваннях та пошкодженнях периферичної нервової системи нижніх кінцівок;
- Основні засоби санаторно-курортної реабілітації при інсультах.

Тема 3: Немедикоментозні методи санаторно-курортної реабілітації

- Форми і методи лікувального масажу;
- Апаратний та ручний масаж;
- Спеціальні види кліматотерапії (аеротерапія, геліотерапія, таласотерапія) та особливості їх застосування у санаторно-курортному лікуванні.

Слайди:

1. Методика проведення ручного масажу;
2. Методика проведення апаратного масажу;
3. Таласотерапія;
4. Кумисотерапія;
5. Виноградотерапія;
6. Аеротерапія;
7. Геліотерапія;
8. Фізіотерапія;
9. Форми і засоби ЛФК;
10. Види травм.

13. Методи навчання

Лекційний та практичний змістовий модуль проводиться на весь потік з певної спеціальності згідно навчальної програми, практичний змістовий модуль – групами.

Лекційний змістовий модуль передбачає отримання бакалаврами основних знань про завдання, мету вивчення дисципліни та формування в них загальнокультурних і професійних компетенцій, які стосуються основних аспектів планування і проведення реабілітаційних заходів серед пацієнтів санаторно-курортних закладів, які перенесли соматичні захворювання, травму або оперативне втручання із застосуванням засобів ЛФК, природних чинників, масажу, а також здійснення психологічної та соціально-трудової реабілітації хворих.

На практичних заняттях магістранти розширюють, поглиблюють і деталізують наукові знання, отримані на лекціях та в процесі самостійної роботи. Вони набувають практичних вмінь та навичок оцінки рівня і резервів здоров'я, його реабілітаційного потенціалу; навчаються алгоритму визначення показань і протипоказань для проведення реабілітаційних заходів, використанню засобів ЛФК, масажу, нетрадиційних методів терапії і основних курортних факторів.

Велике значення відводиться позааудиторній самостійній роботі бакалавра навчального, навчально-дослідницького характеру з метою поглибленого вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни.

14. Методи викладання дисципліни:

Словесні (лекція, дискусії, інструктажі);

Наочні (демонстрація, ілюстрація);

Практичні (індивідуальна самостійна робота);

Проблемні (проблемне викладання із застосуванням власного досвіду);

Інтерактивні (лекція-презентація, методи з використанням мультимедійних технологій та ін.).

Методи оцінювання: усний контроль (поточне індивідуальне опитування, доповідь, розв'язування ситуаційних задач); письмовий контроль (поточні контрольні роботи, тематичний тестовий контроль, написання рефератів); взаємоперевірка (рецензування відповідей студентами, взаємоперевірка).

Розподіл балів, що присвоюються студентами
Денна форма навчання

Поточний контроль	Самостійна робота	Модульна контрольна робота
20	20	20

15. Рекомендована література:

1. Курорти та санаторії України: науково-практичний довідник / За ред. К.Д. Бабова, В.В. Єжова, О.М. Торохтіна. – К.: Видавничий дім “Фолігрант”, 2009. – 429 с.
2. Лянной Ю.О. Основи фізичної реабілітації: навч. посіб. для студентів ВНЗ. – Суми: Вид.-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2008. – 368 с.
3. Бабов К.Д. Порядок здійснення медико-біологічної оцінки якості та цінності природних лікувальних ресурсів. – К.: КІМ, 2008. – 176 с.
4. Дмитрієва Г.О. Санаторно-курортне лікування хворих на гіпертонічну хворобу. – Одеса: “ІНВАЦ”, 2013. – 104 с.
5. Бабова І.К. Санаторно-курортне лікування пацієнтів з хронічними больовими синдромами на курорті Хмільник. – Кіровоград: Центрально-Українське видавництво, 2010. – 161 с.
6. Основи курортології. Посібник для студентів та лікарів / За ред. М.В. Лободи, О.Є. Колесника. – К.: Вид. Купріянова О.О., 2003. – 512 с.
7. Лікувальна фізична культура в санаторно-курортних закладах / За ред. Л.І. Фісенко. – К.: Вид. Купріянова О.О., 2005. – 407 с.
8. Огняник М.С. Мінеральні води України: Підручник. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2000. – 220 с.
9. Заваріка Г.М. Курортна справа: навч. посіб. К.: «Центр учбової літ-ри», 2015. 264 с.

16. Критерії та норми оцінювання знань, умінь і навичок студентів з навчальної дисципліни. Розподіл балів, які отримують студенти

II семестр

Поточний і модульний контроль (60 балів)					Екзамен	Сума
Модуль I						
Змістовий модуль 1 (10 балів)	Змістовий модуль 2 (10 балів)	Змістовий модуль 3 (40 балів)			40	100
Поточний контроль	Поточний контроль	Поточний контроль	Самостійна робота	МКР		
5	5	10	20	20		

17. Методичне забезпечення

(конспект лекцій, плани практичних, методичні посібники для проведення практичних, методичні рекомендації до самостійної роботи студентів, методичні рекомендації для виконання індивідуальних завдань, контрольні завдання (тести) для проведення проміжного модульного контролю тощо).

Плани конспектів лекцій

Тема 1.1. Основи санаторно-курортної реабілітації

- Визначення поняття “санаторно-курортна реабілітація”;
- Природні лікувальні чинники;
- Фактори санаторно-курортної реабілітації.

Тема 1.2. Організаційні засади санаторно-курортної реабілітації

- Загальна характеристика закладів санаторно-курортного типу;
- Організація санаторно-курортної реабілітації в Україні;
- Санаторно-курортне оздоровлення.

Тема 1.3. Загальні принципи санаторно-курортної реабілітації хворих

- Порядок проведення санаторно-курортного відбору;
- Загальні та спеціальні протипоказання санаторно-курортної реабілітації;
- Методичні підходи до оцінки ефективності санаторно-курортної реабілітації.

Тема 2.1. Основи санаторно-курортної реабілітації хворих кардіологічного профілю

- Основні принципи і методи санаторно-курортної реабілітації хворих кардіологічного профілю;
- Основні немедикоментозні методи реабілітації хворих;
- Механізм дії і показання до застосування фізіотерапевтичних засобів.

Тема 2.2. Основи санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях дихальної системи

- Основні принципи і методи санаторно-курортної реабілітації хворих пульмонологічного профілю;
- Механізм лікувальної дії засобів санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях дихальної системи;
- Принципи підбору, дозування і поєднання лікувальних фізичних факторів.

Тема 2.3. Основи санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях шлунково-кишкового тракту

- Основні ефекти застосування лікувальних фізичних факторів у хворих гастроентерологічного профілю;
- Місце лікувального харчування в санаторно-курортній реабілітації гастроентерологічних хворих;
- Механізм лікувальної дії ЛФК при захворюваннях шлунково-кишкового тракту.

Тема 2.4. Основи санаторно-курортної реабілітації при хворобах печінки, жовчовивідних шляхів і підшлункової залози

- Принципи лікувального харчування;
- Механізм лікувальної дії ЛФК при захворюваннях печінки, жовчовивідних шляхів і підшлункової залози;
- Формування індивідуально-оптимального набору засобів ЛФК в реабілітації хворих.

Тема 2.5. Основи санаторно-курортної реабілітації при сечовивідних шляхів

- Застосування фізичних чинників під час реабілітації;
- Використання фізичних чинників для профілактики;
- Індивідуальні показання та протипоказання до застосування фізіотерапії.

Тема 3.1. Основи санаторно-курортної реабілітації цереброваскулярній патології

- Мета і завдання санаторно-курортної реабілітації при даній патології;
- Визначення реабілітаційного потенціалу, рівень рухової активності залежно від характеру і фази захворювання;
- Апаратна фізіотерапія: електростимуляція, електрофорез, дарсонвалізація, ДМВ-терапія, ультратонометрія, лазерна терапія.

Тема 3.2. Основи санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях і травмах спинного мозку (ТСМ) та периферичної нервової системи (ПНС)

- Основні пристосувальні механізми: регенерація провідників спинного мозку;
- Завдання санаторно-курортної реабілітації, програма реабілітації;
- Методичні прийоми аналітичної і функціональної терапії;
- Засоби ЛФК в ранньому, проміжному і пізньому періодах ТСМ.

Тема 3.3. Основи санаторно-курортної реабілітації хворих при захворюваннях суглобів

- Основні принципи реабілітації хворих травматологічного профілю;
- Основні патогенетичні механізми дії при використанні фізичних факторів у ревматології;
- Основні програми реабілітації при запальних і дегеративно-дистрофічних ураженнях суглобів;
- Основи апаратної фізіотерапії; водолікувальні процедури; грязьові аплікації;
- Завдання ЛФК при захворюваннях суглобів.

Тема 3.4. Основи санаторно-курортної реабілітації після травм і опіків

- Основні патогенні синдроми після травм і опіків;
- Програми реабілітації на різних стадіях патологічного процесу;
- Застосування преформованої фізіотерапії, бальнеотерапії, пелоїдотерапії, масажу.
- Механізми відновлення м'язів, кістково-зв'язкового апарату, васкуляризації хребта і пошкоджених кінцівок.

Тема 3.5. Санаторно-курортна реабілітація при порушеннях обміну речовин

- Класифікація водолікувальних процедур при порушеннях обміну речовин;
- Загальні і спеціальні завдання ЛФК в залежності від періоду захворювання;

- Коротка характеристика основних напрямів контролю ефективності реабілітації засобами ЛФК.

Плани практичних занять:

Заняття 1

Тема: Характеристика основних понять в санаторно-курортній реабілітації

Кількість годин – 2

Мета заняття:

- ознайомлення магістрантів з основними поняттями в санаторно-курортній реабілітації та оздоровленні.

План заняття:

1. Дати порівняльну характеристику курортним кліматичним факторам.
2. Розкрити вплив кліматичних факторів на функціональні системи організму.
3. Мінеральні води України. Методи водолікування.
4. Тестова контрольна робота з даної теми.

Попередня підготовка (опрацювання основної та додаткової літератури).

Заняття 2

Тема: Ознайомлення з закладами санаторно-курортного типу

Кількість годин – 2

Мета заняття:

- ознайомити магістрантів з загальною характеристикою закладів санаторно-курортного типу.

План заняття:

1. Охарактеризувати заклади санаторно-курортного типу.
2. Ознайомлення із функціями реабілітаційних відділень у санаторіях.
3. Порівняльна характеристика впливу різних типів курортів на реабілітацію хворих.
4. Тестова контрольна робота з даної теми.

Попередня підготовка (опрацювання основної та додаткової літератури).

Заняття 3

Тема: Методи і засоби реабілітації хворих в умовах санаторно-курортної реабілітації

Кількість годин – 2

Мета заняття:

- ознайомлення з методами і засобами санаторно-курортної реабілітації.

План заняття:

1. Розкрити організацію санаторно-курортної реабілітації в Україні.
2. Охарактеризувати методи і засоби реабілітації в санаторіях.
3. Бальнеотерапія, пелоїдотерапія, масаж – особливості методики їх проведення в умовах санаторно-курортного лікування.

Попередня підготовка (опрацювання основної та додаткової літератури).

Заняття 4

Тема: Основні принципи і методи санаторно-курортної реабілітації хворих кардіологічного профілю

Кількість годин – 2

Мета заняття:

- ознайомлення з основними принципами і методами санаторно-курортної реабілітації хворих кардіологічного профілю.

План заняття:

1. Ознайомлення з основними принципами санаторно-курортної реабілітації хворих кардіологічного профілю.
2. Вивчення механізму дії і показання до застосування фізіотерапевтичних засобів, дозування фізичних факторів.
3. Використання основних засобів ЛФК при інфаркті міокарда.

Попередня підготовка (опрацювання основної та додаткової літератури).

Заняття 5

Тема: Основні принципи і методи санаторно-курортної реабілітації хворих пульмонологічного профілю

Кількість годин – 2

Мета заняття:

- вивчення основних принципів та методів санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях дихальної системи.

План заняття:

1. Ознайомлення з механізмом лікувальної дії засобів санаторно-курортної реабілітації хворих.
2. Вивчити принципи підбору, дозування і поєднання лікувальних фізичних факторів.
3. Скласти план-заняття з ЛФК для хворих пульмонологічного профілю.

Попередня підготовка (опрацювання основної та додаткової літератури).

Заняття 6

Тема: Застосування лікувальних фізичних факторів у хворих гастроентерологічного профілю

Кількість годин – 2

Мета заняття:

- ознайомлення із основними лікувальними факторами для реабілітації хворих гастроентерологічного профілю.

План заняття:

1. Охарактеризувати основні ефекти застосування лікувальних фізичних факторів у хворих гастроентерологічного профілю.
2. Дієтотерапія. Скласти приблизне меню для хворих з виразкою шлунку.
3. Водолікування. Підібрати тип мінеральної води для реабілітації хворих з виразкою 12-палої кишки.

Попередня підготовка (опрацювання основної та додаткової літератури).

Заняття 7

Тема: Методичні прийоми функціональної та аналітичної терапії при травмах спинного мозку

Кількість годин – 4

Мета заняття:

- ознайомити магістрантів з основами методичних прийомів функціональної та аналітичної терапії при травмах спинного мозку (ТСМ).

План заняття:

1. Вияснення суті основних пристосувальних механізмів: регенерація провідників спинного мозку.
2. Освоїти методичні прийоми функціональної та аналітичної терапії.
3. Основні правила використання апаратної фізіотерапії, пелоїдотерапії, мануальної терапії.
4. Освоїти засоби ЛФК в ранньому, проміжному і пізньому періодах ТСМ.

Попередня підготовка (опрацювання основної та додаткової літератури).

Заняття 8

Тема: Програма реабілітації при ураженнях суглобів

Кількість годин – 4

Мета заняття:

- ознайомити магістрантів з основами принципами програми санаторно-курортної реабілітації при ураженнях суглобів.

План заняття:

1. Охарактеризувати основні патогенетичні механізми дії при використанні фізичних факторів у ревматології.
2. Вивчити особливості програми реабілітації при запальних і дегенеративно-дистрофічних ураженнях суглобів.

3. Освоїти основи апаратної фізіотерапії.
4. Ознайомитись з правилами проведення механотерапії, водолікувальних процедур і грязьових аплікацій.

Попередня підготовка (опрацювання основної та додаткової літератури).

Заняття 9

Тема: Програма реабілітації після травм і опіків на різних стадіях патологічного процесу

Кількість годин – 2

Мета заняття:

- ознайомити з програмою санаторно-курортної реабілітації після травм та опіків на різних стадіях патологічного процесу.

План заняття:

1. Засвоєння основних патогенетичних синдромів.
2. Ознайомлення з програмами реабілітації на різних стадіях патологічного процесу із застосуванням преформованої фізіотерапії, бальнеотерапії, пелоїдотерапії.
3. Складання методичних вказівок з ЛФК при патологічному процесі.

Попередня підготовка (опрацювання основної та додаткової літератури).

Програма семестрового заліку /екзамену

1. Організація санаторно-курортної реабілітації в Україні.
2. Характеристика закладів санаторно-курортної реабілітації.
3. Порядок проведення санаторно-курортного відбору.
4. Загальні та спеціальні протипоказання санаторно-курортної реабілітації.
5. Визначення поняття "санаторно-курортної реабілітація".
6. Курорт та його основні групи.
7. Кліматичні курорти.
8. Бальнеологічні та грязьові.
9. Приморські курорти, їх особливість та показання.
10. Кліматобальнеологічні курорти, їх особливість.
11. Рівнинні курорти (лісові, степові та лісостепові), їх особливості.
12. Гірські курорти України, їх значення для санаторно-курортної реабілітації.
13. Санаторій – головний лікувально-профілактичний заклад курорту.
14. Санаторії та їх профілі.
15. Типи курортів залежно від природних ландшафтно-кліматичних зон.
16. Вплив особливостей клімату на вибір курорту.
17. Характеристика континентального клімату рівнин, лісової і лісостепової зон.

18. Клімат зон і пустинь та його вплив на санаторно-курортну реабілітацію.
19. Лісовий клімат і його значення в санаторно-курортній реабілітації.
20. Гірський клімат у санаторно-курортному оздоровленні.
21. Приморський клімат та його значення для оздоровлення людини.
22. Організація роботи санаторію.
23. Організація харчування в санаторно-курортному оздоровленні.
24. Особливості організації роботи дитячих санаторіїв.
25. Санаторно-курортним режим, його специфіка.
26. Види санаторно-курортного режиму (слабкої, помірної, інтенсивної дії).
27. Значення режиму №1 у санаторно-курортній реабілітації.
28. Значення режиму №2 у санаторно-курортній реабілітації.
29. Значення режиму №3 у санаторно-курортній реабілітації.
30. Основні функції лікувально-профілактичних установ.
31. Оздоровча функція санаторіїв.
32. Реабілітаційна функція санаторію.
33. Превентивно-валеологічна функція санаторію.
34. Рекреаційно-анімаційна функція санаторію.
35. Значення ранкової гімнастики в санаторно-курортній реабілітації.
36. Значення лікувальної гімнастики в санаторно-курортній реабілітації.
37. Значення дозованої ходьби в санаторно-курортній реабілітації.
38. Рухливі ігри в санаторно-курортній реабілітації.
39. Вплив фізичних вправ на організм пацієнтів в результаті реабілітації.
40. Роль прогулянок для санаторно-курортної реабілітації.
41. Роль плавання для санаторно-курортної реабілітації.
42. Права та обов'язки головного лікаря санаторію.
43. Водолікування та його значення в санаторно-курортній реабілітації.
44. Мінеральні води та їх склад.
45. Основні критерії лікувальних властивостей мінеральних вод.
46. Характеристика мінеральних вод.
47. Регіони поширення мінеральних вод в Україні.
48. Основні курорти з відомими мінеральними водами України.
49. Що таке мінералізація мінеральної води?
50. Оцінка ефективності санаторно-курортної реабілітації.
51. Особливості санаторно-курортної реабілітації при травмах спини.
52. Види аеротерапії, її значення.
53. Повітряні ванни, показання та протипоказання до них.
54. Спелеотерапія і її показання та протипоказання.
55. Кумисолікування і виноградолікування у санаторно-курортній реабілітації.
56. Геліотерапія, таласотерапія та псамотерапія у санаторно-курортній реабілітації.
57. Основні принципи санаторно-курортної реабілітації хворих кардіологічного профілю.
58. Основні немедикаментозні методи реабілітації хворих кардіологічного профілю.

59. Механізм дії і показання до застосування фізіотерапевтичних засобів в умовах санаторно-курортної реабілітації.
60. Передумови для використання засобів ЛФК при патології серцево-судинної системи.
61. Характеристика основних напрямів контролю ефективної реабілітації хворих кардіологічного профілю.
62. Основні завдання санаторно-курортної реабілітації у хворих пульмонологічного профілю.
63. Механізм лікувальної дії засобів санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях дихальної системи.
64. Принципи підбору, дозування і поєднання лікувальних фізичних факторів в умовах санаторно-курортної реабілітації.
65. Основні ефекти застосування лікувальних фізичних факторів у хворих гастроентерологічного профілю.
66. Місце лікувального харчування в санаторно-курортній реабілітації гастроентерологічних хворих.
67. Механізм лікувальної дії засобів ЛФК при захворюваннях шлунково-кишкового тракту.
68. Принципи лікувального харчування при захворюваннях печінки та жовчовивідних шляхів.
69. Принципи лікувального харчування при захворюваннях підшлункової залози.
70. Застосування фізичних чинників під час реабілітації та профілактики захворювань сечовивідних органів.
71. Апаратна фізіотерапія у санаторно-курортній реабілітації при цереброваскулярній патології.
72. Основні цілі та завдання санаторно-курортної реабілітації хворих ортопедичного профілю.
73. Завдання санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях і травмах спинного мозку.
74. Пелюїдотерапія в санаторно-курортній реабілітації при захворюваннях периферичної нервової системи.
75. Основні принципи реабілітації при запальних і дегенеративно-дистрофічних ураженнях суглобів.
76. Водолікувальні процедури та грязьові аплікації при захворюваннях суглобів.
77. Різні методики масажу в санаторно-курортній реабілітації хворих при захворюваннях суглобів.
78. Основні патогенетичні синдроми при травмах.
79. Основні патогенетичні синдроми при опіках.
80. Застосування бальнеотерапії в санаторно-курортній реабілітації при різних стадіях патологічного процесу.
81. Пелюїдотерапія при травмах і опіках.
82. Масаж при травмах і опіках у санаторно-курортній реабілітації.

- 83.Класифікація водолікувальних процедур при порушеннях обміну речовин.
- 84.Загальні і спеціальні завдання ЛФК в залежності від періоду захворювання при порушенні обміну речовин.
- 85.Основні напрями контролю ефективності реабілітації засобами ЛФК.

Модульна контрольна робота

Мета роботи: Перевірити та закріпити рівень знань.

Варіант 1

1. Основні компетентності навчальної дисципліни "Санаторно-курортна реабілітація".
2. Медична кліматологія та її значення для лікування та профілактики захворювань.
3. Місце лікувального харчування в санаторно-курортній реабілітації гастроентерологічних хворих.

Варіант 2

1. Класифікація кліматі і її використання для реабілітації.
2. Мета та завдання курортології.
3. Кумисолікування і виноградолікування у санаторно-курортній реабілітації.

Варіант 3

1. Санаторно-курортна реабілітація та її значення.
2. Класифікація курортів.
3. Механізм лікувальної дії засобів ЛФК при захворюваннях шлунково-кишкового тракту.

Варіант 4

1. Санаторно-курортний режим та його види.
2. Спелеотерапія, її показання та протипоказання.
3. Пелоїдотерапія при травмах і опіках.

Варіант 5

1. Санаторії та їх профілі.
2. Грязьові курорти, їх особливості та значення.
3. Масаж при травмах і опіках у санаторно-курортній реабілітації.

Варіант 6

1. Визначення поняття «санаторно-курортна реабілітація».
2. Природні лікувальні чинники та їх значення для санаторно-курортної реабілітації.
3. Водолікувальні процедури та грязьові аплікації при захворюваннях суглобів.

Варіант 7

1. Організація санаторно-курортної реабілітації в Україні.
2. Кліматобальнеологічні курорти, їх особливість у реабілітації.
3. Різні методики масажу при захворюваннях суглобів.

Варіант 8

1. Загальні та спеціальні протипоказання до санаторно-курортної реабілітації.
2. Гірські курорти України, їх значення для реабілітації.
3. Основні принципи санаторно-курортної реабілітації хворих ішемічною хворобою.

Варіант 9

1. Бальнеологічні курорти України, їх значення для санаторно-курортної реабілітації.
2. Види санаторно-курортного режиму.
3. Механізм лікувальної дії засобів ЛФК при пневмонії.

Варіант 10

1. Рекреаційно-анімаційна функція санаторіїв.
2. Основні критерії лікувальних властивостей мінеральних вод.
3. Лікувальне харчування при захворюваннях підшлункової залози в умовах санаторно-курортної реабілітації.

Варіант 11

1. Приморський клімат та його значення для оздоровлення людини.
2. Особливості санаторно-курортного лікування при травмах спини.
3. Види аеротерапії, їх значення.

Варіант 12

1. Вплив ЛФК при санаторно-курортній реабілітації хворих пульмонологічного профілю.
2. Лісовий клімат у санаторно-курортному оздоровленні.
3. Особливості організації роботи дитячих санаторіїв.

Зразок виконання контрольних завдань

Питання 1: Основні компетентності навчальної дисципліни "Санаторно-курортна реабілітація".

Відповідь: Основними компетентностями навчальної дисципліни є:

- пошук курортних ресурсів;
- вивчення потреби населення в санаторно-курортному лікуванні та реабілітації;
- розробка наукових основ їх організації, принципів і нормативів курортного будівництва і благоустрою, із включенням питань санаторної охорони курортів.

Питання 2: Медична кліматологія та її значення для лікування та профілактики захворювань.

Відповідь: Медична кліматологія займається вивченням клімату на організм людини в умовах трудової діяльності та відпочинку, а також

можливого його використання з метою лікування та профілактики захворювань. До основних її розділів відносять медичну географію, кліматофізіологію, кліматопатологію, кліматопрофілактику та кліматотерапію.

Питання 3: Місце лікувального харчування в санаторно-курортній реабілітації гастроентерологічних хворих.

Відповідь: Лікувальне харчування (дієтотерапія) – застосування з лікувально-реабілітаційною та профілактичною метою спеціально-підібраних систем харчування з урахуванням характеру й ускладнень захворювання, біоритмологічних факторів, індивідуальної конституції.